

Багъчудт сән сургъмдж өгхми

Багъчуд дунд кегдэг политическ сургъмджин кӧдлмшин чинрнь улмар ӧдлӧд, коммунистическ хӧлӧциг гуунар дасхднь эдид ик дӧнь болна. Тегӧд чигн комсомол эврӧннь олн зусн уулдврӧн кӧуки, кӧвун болгӧнд ӧдгӧ цагин коммунистическ сургъмдж цуирлтӧн угагъар ӧгч, коммунизмин динлрт кемдӧн угагъар эдниг иткӧлдж, кӧч-кӧлсӧд дурлдж, олна тӧр кӧцӧлгӧнд шунмгъагъар орлцдгт, ямаранчи кӧнд-кӧчриг динлдж ӧдхд, Тӧрскидӧн дурлджт, тедниг ӧскх зӧвтӧ. Терун дее-н, комсомол хуучна улдлин хорлтла нег мӧслдж ноолданд социализм империализм хойран хоорнд эвшго идеологическ ноолданд болдж бӧӧхинь болн цааранднь болхинь чигн кезӧчи медх зӧвтӧ.

Комсомол улмар ӧсӧд, батрхднь, партийн организацсин ӧдр болгӧн ӧдгӧ оньгин болн дӧньгин чинрнь йир ик, юнъгад гихлӧ, эн ганцн кӧунӧ биш, олна тӧрмӧд кӧцӧлгӧнд орлцдж, наадк обществени организацсла, юмна тӧрунд партийн организацсла, эрк биш хамдан кедгинь мартад керг уга.

Тер учрар комсомольцрин болн багъчудин ямаранчи эк татгч уулдвртнь оньган тӧвддж тернь ягъдж кӧцӧлгӧддӧхинь шиндждж, кергтӧ болсн цагтнь дӧньгӧн болн селвгӧн тер даруон ӧгхми. Партийн организац болхла, комсомолин уудӧгч кӧчинь, шунлтинь ӧскхин тӧлӧ, терунднь кергтӧ ирлцнъгӧу бӧӧдл бурдӧх зӧвтӧ.

Болв, ода бийнь багъчудт ӧдг сургъмджин кӧдлмшт дуту-дунд бӧӧсн учрар, ода бийнь кӧдлмшӧс цеерлдж багъчуд мана дунд харгъна. Тедн болхла бийӧн гемшӧхш, зуг седклӧн аалрулад, нарнааднд цаг урӧдгнь бӧӧнӧ. Азд-аля йовлл гаргъад, олнд ирлцшго хаджгър йовлл гаргъцхана. Иим бӧӧдлд ӧссн зӧрм багъчуд цаг зуур харгъдг тӧру-зӧдӧг, ююнас авн, ягъад гарчахинь медхш, тегӧд чигн эдн цугинь муулна. Болв тер дуту-дундиг уга кех ноолданд орлцшш, кӧч-кӧлснд ухагъан тӧвхш.

Багъчудиг кӧч-кӧлснд тахшадж ӧсклгӧн коммунистическ сургъмджин голлгчнь мӧн. Тегӧд чигн комсомолин XIII-ч хурт олн-ӧмтнӧ эдл-ахун тодрха тӧр кӧцӧлгӧнд багъчуд ӧргӧр орлцхинь заяла.

Багъчуд марксистск-ленинск теория дасхлгӧнд бас дуту-дунд харгъна. Политическ болн теоретическ медрӧ авхдан дурго багъ нӧста зӧрм улс, эврӧннь ажиргӧл-бӧӧдлд болн

уулдврт тер ямаран ик чинртӧгинь меддӧжӧхми уга. Терунднь багъчудт умшгӧдг лекис, докладмуд соньн биш, чинрнь тату болдг учр бас дӧнь болна.

Мана республикд багъчуд дунд келг кӧдлмшт зӧвр ик дуту-дунд харгъна. ВЛКСМ-н Элст балгъсна комитет эн туст оньган багъар ӧгсн учрар, зӧрм комсомольск организац залгӧлдагъан багъчудла геегӧд, тедн дунд кӧдлмш кедгӧн уурч. Тооцана болн сунгъврин хуртт комсомольцнр эс цуглрсар тосхлтин 2-ч унравленъд, "Страна Советов" колхозд болх ӧдрӧсн хурт хооран саагдсн саам бӧӧнӧ. КПСС-н балгъсна комитет комсомолин балгъсна комитетин кӧдлмшинь нег чигн дакдж эс сонъссн учрар, цагтнь кергтӧ селвг, заавр эс ӧгсӧр, деер келгсн дуту-дунд гарв.

Зӧрм райодар бӧӧрн келн-ӧмтнӧ багъчудла кедг кӧдлмшт, телнд сургъмдж ӧггӧнд йир багъар оньган ӧгцхӧнӧ, комсомолин зерглӧнд ӧдӧнар орулдж авна. Улгӧуринь келхлӧ, Яшалтинск района комсомольск организац 116 багъчуд комсомолин зерглӧнд орулдж авснась, зуг 8 кӧунь хальмгуд.

Дакад болхла, багъчуд дунд бурхн-шаджна хорлтин тускар ӧӧӧлгъврин кӧдлмш эс кегдг, энунд оньган эс ӧдгӧ йовлл бас харгъна. Каспийск районд газр-ус тӧксн мӧргӧлз багъчуд бас орлцсн саам бӧӧнӧ. Эннь болхла ВЛКСМ-н Каспийск района комитет (сеглӧтрнь ур Тамаровский) багъчудла залгӧлдагъан геесн учр болджана.

Комсомолин кӧдлмшт бӧӧх иим ик дуту-дунд КПСС-н Яшалтинск болн Каспийск района комитетс (сеглӧтрмӧднь уурмуд Бондарев болн Шебланов) оньган эс ӧгӧд, телдӧн чиклх кергтӧ заавр ӧгсми уга.

Кемр, партин организац тасрхан угагъар, лавтагъар комсомолин сургъмджин болн бурдӧмджин уулдврин тӧрмӧдт, эдл-ахун болн культурн тосхлтд энунӧ орлцгин тускд оньган ӧгхлӧ, тегӧд багъчудт чик гардвр ӧггӧдгинь, деер заагдсн партин района комитетс болн эднӧ гардачнр эс медсн учр болджана.

Мана республикин багъчуд партийн организацсин гардврт, эднӧ дӧньгӧр, коммунизм тосхачнрин тӧрун зерглӧнд йовдж, кӧч-кӧлснӧннь ӧргӧмджинь ӧдр ирвӧс ӧдлӧулдж, эрдм-медрӧн гуудулдж, комсомолин алдр 40 джилн ӧдннг уктгч дӧрлдӧнд шундж орлцад, ик динлвр бӧрхднь магъд уга.